

Beslutningsforslag nr. B 5. Fremsat den 10. oktober 1980 af Anne Grete Holmsgård (VS), Steen Folke (VS), Kurt Hansen (VS), Tyroll (VS), Waldorff (VS) og Wilhjem (VS)

Forslag til folketingsbeslutning om indvandrernes sociale rettigheder

Folketinget opfordrer regeringen til i samarbejde med indvandrernes organisationer at udarbejde en samlet indvandrerpolitik, der på det socialpolitiske område følger nedenstående retningslinjer:

- 1) Alle indvandrere, der har opholdstilladelse i Danmark, har ret til den samme sociale sikring som den, der er sikret i Konventionen om social Tryghed mellem de skandinaviske Lande (af 5.5. 77) samt i det tilhørende cirkulære (af 20.12 77). Herudover skal det ikke længere være muligt at nægte en indvandrer fortsat opholdstilladelse på grund af, at vedkommende skønnes at skulle modtage varig hjælp i mere end 1 år.
- 2) Der fremstilles informationsmateriale, der klart og forståeligt oplyser indvandrerne om deres sociale rettigheder og pligter.

Bemærkninger til forslaget

Generelle bemærkninger

Formålet med forslaget er at sikre alle indvandrere de samme rettigheder, uanset hvilket land de kommer fra, samt i videst muligt omfang at ligestille indvandlerne med danske statsborgere. På en række områder er der allerede formel ligestilling (sygesikring, dagpenge ved barsel etc.), men for en række andre områder er dette ikke tilfældet. Det drejer sig om sociale pensioner og børnetilskud, hvor der i lovgivningen er særbestemmelser for indvandrere.

For en række indvandrere er disse særbestemmelser blevet modificeret ved, at Danmark har indgået konventioner med andre lande, men disse konventioner dækker ikke alle indvandrergrupper. Desuden er der forskel på, hvor god en social sikring de forskellige konventioner giver de forskellige indvandrergrupper. Forslagsstillerne finder det ikke rimeligt, at indvandlerne forskelsbehandles indbyrdes, samt at visse grupper skal være afhængige af, om det er muligt at indgå en konvention med det land, de kommer fra.

Ved at gøre principperne for den skandinaviske konvention gældende for alle indvandrere kan der opnås såvel en god social sikring som en ligestilling af alle indvandrere.

Bemærkninger til forslagets enkelte punkter

ad 1

Forslaget indebærer, at alle indvandrere sikres ret til folke-, invalide- og eventuelt enkepension, når de har opholdt sig her i landet uafbrudt i mindst de sidste 3 år. Ud over dette kan der opnås invalide- og enkepension på et tidligere tidspunkt jfr. retningslinjerne i den skandinaviske konvention. Dette er en forbedring i forhold til såvel den tyrkiske som den jugoslaviske konvention, hvor tildeling af sociale pensioner forudsætter 5 års ophold her i landet.

Ret til fuld folkepension opnås efter 10 års ophold, heraf mindst de sidste 5 år umiddelbart inden ansøgningen, mens ret til fuld invalidepension- og enkepension kan gives tidligere. Ifølge den skandinaviske konvention gives der ret til fuld invalidepension efter 1 år, når ansøgeren har været i stand til at udføre almindeligt arbejde i denne periode.

Forslaget indebærer desuden, at indvandlerne har ret til at modtage almindeligt børnetilskud på lige fod med danske statsborgere, så snart de har opholdstilladelse, samt at de har ret til at modtage forhøjet børnetilskud efter ½ års ophold her. Dette får ingen betydning for statsborgere fra Skandinavien, EF-landene, Tyrkiet og Jugoslavien, da de allerede har disse rettigheder. Derimod betyder det for alle andre indvandrere, at der ikke længere kræves ½ års ophold for at få almindeligt børnetilskud, og at der ikke kræves 3 år men ½ års ophold for at opnå forhøjet børnetilskud.

Det foreslås desuden, at det ikke længere skal være muligt at nægte en indvandrer fortsat opholdstilladelse på grund af, at vedkommende skønnes at skulle modtage varig hjælp i mere end 1 år. Denne sikring ligger ikke i den skandinaviske konvention, men forslagsstillerne finder den vigtig af hensyn til indvandretnes retsstilling og for at fjerne enhver sammenblanding af »kriminalitet« og det at modtage varig bistandshjælp.

ad 2

Hvis der skal opnås en reel ligestilling for indvandlerne på det sociale område er det naturligvis en forudsætning, at indvandlerne kender deres rettigheder. Det er derfor vigtigt, at der udsendes letforståeligt og overskueligt materiale, der forklarer, hvilke sociale rettigheder indvandlerne har – også på andre områder end de ovenfor nævnte. Af hensyn til de indvandrere, der ikke kan læse, må informationsmaterialet udarbejdes, så det også kan anvendes af denne gruppe.